

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 4)

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือใช้สื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามจุดมุ่งหมาย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิด ความต้องการและความรู้สึก คำในภาษาไทยย่อมประกอบด้วยเสียง รูปพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และความหมาย การเรียนรู้ภาษาไทยย่อมเกี่ยวกับความคิดของมนุษย์ เพราะภาษาเป็นสื่อของความคิด การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล ขณะเดียวกันการใช้ภาษาอย่างมีเหตุผล ใช้ในทางสร้างสรรค์ และใช้ภาษาอย่างสละสลวยงดงาม ย่อมสร้างเสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้เกิดความน่าเชื่อถือและเชื่อถือได้ด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 6-7)

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้และประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดความเห็น ความรู้และประสบการณ์ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้คำเรียบเรียงความคิด ความรู้ และใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ได้ตรงตามความหมายและถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคล และมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 8)

ในทักษะทั้ง 4 ด้าน ทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนนั้น ทักษะการเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญเนื่องจากการเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความ

การเขียนเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษา ทั้งในการเรียนระดับพื้นฐานและในระดับสูง การเรียนระดับพื้นฐานเน้นในด้านการเขียนได้ถูกต้อง แม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นของนักเรียนทุกคน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 133) การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทำให้การเขียนมีคุณค่าเป็นหลักฐานอ้างอิงได้ สามารถสร้างศรัทธาให้แก่ผู้อ่าน และแสดงถึงความรู้ ความสามารถของผู้เขียนอีกด้วย (อััจฉิมา เกิดผล, 2538, หน้า 19)

การเขียนเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ยากที่สุด เพราะการเขียนเป็นทักษะที่ซับซ้อนที่สุด ปัญหาที่พบคือ นักเรียนส่วนใหญ่เขียนหนังสือไม่เป็นตัว ไม่มีทิศทาง ไม่ได้สัดส่วน ไม่มีรูปแบบ และการเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2541, คำนำ) ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนของนักเรียนตั้งแต่เริ่มต้น หากครูละเลยไม่แก้ไขข้อบกพร่องจะทำให้นักเรียนเขียนผิดไปตลอด ซึ่งในการวินิจฉัยความสามารถของนักเรียนนั้นเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน (สำเริง บุญเรืองรัตน์, 2545, หน้า 50) ครูจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพ เพื่อใช้ค้นหาจุดบกพร่องและดำเนินการแก้ไขซึ่งแบบทดสอบวินิจฉัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการค้นหาจุดบกพร่อง และสาเหตุที่เป็นปัญหาของนักเรียนแต่ละคน (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 9)

ผู้ประเมินจากการประเมินคุณภาพ มาตรฐานสถานศึกษาภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสอง (พ.ศ. 2549-2551) มีข้อสังเกตว่านักเรียนในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา มีปัญหาเรื่องการอ่านออกเขียนได้ โดยพบว่านักเรียนหลายโรงเรียนเขียนคำภาษาไทยผิด การเรียงรูปประโยคไม่ถูกต้อง ทำให้ข้อความที่เขียนไม่สามารถสื่อความหมายได้ ดร.สมเกียรติ ชอบผล รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ป.3 ในปีการศึกษา 2551 ทั่วประเทศ จำนวน 782,284 คน จาก 31,269 โรงเรียน พบว่า ด้านการเขียน อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง 82,391 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 และเขียนไม่ได้ จำนวน 45,477 คน คิดเป็นร้อยละ 5.81 ด้านการอ่าน ต้องปรับปรุง 32,524 คน คิดเป็นร้อยละ 3.52 และอ่านไม่ได้ 32,699 คน คิดเป็นร้อยละ 4.18 (ปาฏิมา วงศ์เลขา, 2553) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับประสบการณ์สอนของผู้วิจัยที่สอนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่พบว่านักเรียนมีความบกพร่องด้านการเขียนสะกดคำ อยู่หลายลักษณะ โดยเฉพาะเนื้อหาเรื่อง คำควบกล้ำ

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนสะกดคำนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีคุณภาพเพื่อวิเคราะห์รูปแบบการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูในการจัดการเรียนการสอน ช่อมเสริมนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้จากการสอบด้วยแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนสะกดคำ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้แบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนสะกดคำที่มีคุณภาพสำหรับใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของการเขียนผิดของนักเรียน อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเขียนสะกดคำ ให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง เพื่อสืบทอดภาษาไทยให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมสืบต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนสะกดคำครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย และวิเคราะห์การเขียนสะกดคำผิดของนักเรียน จากคำในประมวลคำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่ง สามารถกำหนดเนื้อหาของคำที่นักเรียนเขียนผิดมาจัดเป็นหมวดหมู่ ได้ 7 ประเภท ดังนี้

1. การเขียนสะกดคำที่ประสมด้วยสระลดรูป
2. การเขียนสะกดคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูป
3. การเขียนสะกดคำที่เป็นคำควบกล้ำ
4. การเขียนสะกดคำที่มีอักษรนำ
5. การเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด
6. การเขียนสะกดคำที่ใช้ รร (ร หัน) และ ัน
7. การเขียนสะกดคำที่ไม่มีทัณฑฆาต

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่

- 2.1 คุณภาพของแบบทดสอบ ประกอบด้วย
  - 2.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
  - 2.2.2 ค่าความยาก
  - 2.2.3 ค่าอำนาจจำแนก
  - 2.2.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
- 2.2 รูปแบบของการเขียนสะกดคำผิด

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 มีทั้งหมด 161 โรงเรียน และมีจำนวนประชากรทั้งหมด 2,398 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ปีการศึกษา 2553 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน(Multi stage sampling) จำนวน 347 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของคำศัพท์เฉพาะบางคำในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. การวินิจฉัย หมายถึง การค้นหาจุดบกพร่องและรูปแบบการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. แบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนสะกดคำ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้ในการค้นหาจุดบกพร่องเกี่ยวกับการเขียนสะกดคำสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ ที่ดำเนินการสอบโดยให้นักเรียนเขียนตามคำบอกโดยครูอ่านข้อความให้นักเรียนฟังแล้วให้เขียนเฉพาะคำที่ต้องการวินิจฉัย มีทั้งหมด 7 ฉบับ ได้แก่
  - ฉบับที่ 1 การเขียนสะกดคำที่ประสมด้วยสระลดรูป
  - ฉบับที่ 2 การเขียนสะกดคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูป
  - ฉบับที่ 3 การเขียนสะกดคำที่เป็นคำควบกล้ำ
  - ฉบับที่ 4 การเขียนสะกดคำที่มีอักษรนำ
  - ฉบับที่ 5 การเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด
  - ฉบับที่ 6 การเขียนสะกดคำที่ใช้ รร (ร หัน) และ ัน
  - ฉบับที่ 7 การเขียนสะกดคำที่มีไม้ทัณฑฆาต
3. คำในประมวลคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หมายถึง คำที่กรมวิชาการรวบรวมไว้ในหนังสือเรียนชุดพื้นฐานภาษาสาระการเรียนรู้ภาษาไทย(คำใหม่ในบทเรียน) และคำในบัญชีคำพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. รูปแบบการเขียนสะกดคำผิด หมายถึง ข้อบกพร่องของการเขียนสะกดคำของนักเรียน จำแนกเป็น 11 รูปแบบ ดังนี้
  - 4.1 เขียนตัวควบกล้ำผิด เช่น เขียนตัวควบกล้ำ ร เป็น ล หรือ ว เป็น ล เป็นต้นว่า โคลงเคลง เขียนผิดเป็น โครงเครง
  - 4.2 เขียนอักษรนำผิด เช่น เขียนอักษรนำ ห เป็น อ เป็นต้นว่า อย่าง เขียนผิดเป็น หย่าง
  - 4.3 เขียนพยัญชนะต้นผิด เช่น เขียนพยัญชนะต้น ป เป็น บ หรือพยัญชนะอื่น ๆ เป็นต้นว่า แปรง เขียนผิดเป็น แบรง
  - 4.4 เขียนตัวสะกดผิด เช่น เขียนตัวสะกด น เป็น ด หรือพยัญชนะอื่น ๆ เป็นต้นว่า เหมือน เขียนผิดเป็น เหมือนด

4.5 เขียนสระผิด เช่น เขียนสระไอ เป็นสระเอ หรือสระอื่น ๆ เป็นต้นว่า ใคร เขียนผิดเป็น ไคร

4.6 วางรูปสระผิดที่ เช่น เขียนสระไม่ตรงกับพยัญชนะต้น ทำให้คำไม่มีความหมาย เป็นต้นว่า รูป เขียนผิดเป็น ฤษ

4.7 เขียนวรรณยุกต์ผิด เช่น เขียนรูปวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ทำให้คำไม่มีความหมาย เป็นต้นว่า อย่าง เขียนผิดเป็น อย่าง

4.8 วางรูปวรรณยุกต์ผิดที่ เช่น เขียนวรรณยุกต์ไม่ตรงตำแหน่งพยัญชนะต้น ทำให้คำไม่มีความหมาย เป็นต้นว่า หลึง เขียนผิดเป็น หึง

4.9 ไม่เข้าใจหลักการประสมคำ เช่น เขียนพยัญชนะ สระ ตัวสะกดและวรรณยุกต์ ไม่ถูกหลักเกณฑ์ทางภาษา ทำให้คำไม่มีความหมาย เป็นต้นว่า เจริญ เขียนผิดเป็น เจริชนะ

4.10 เขียนคำที่ใช้ รร (ร หัน) เป็น ัน หรือ คำที่ใช้ ัน เป็น รร (ร หัน) เป็นต้นว่า บันได เขียนผิดเป็น บรไร

4.11 เขียนพยัญชนะที่ใส่การันต์ผิด เป็นต้นว่า ประโยชน์ เขียนผิดเป็น ประโยชต์

5. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญในการสอน และการวัดผล ประเมินผลสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หรือครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนสะกดคำ

6. คะแนนเกณฑ์ขั้นต่ำ หมายถึง คะแนนที่ใช้สำหรับเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ ในการนำผลการสอบของแบบสอบไปเปรียบเทียบว่านักเรียนมีคะแนนสูงหรือต่ำกว่าคะแนนเกณฑ์ขั้นต่ำ ถ้าคะแนนผลการสอบสูงกว่าคะแนนเกณฑ์ขั้นต่ำ แสดงว่านักเรียนมีความรอบรู้ (Master) ถ้าคะแนนผลการสอบของนักเรียนต่ำกว่าคะแนนเกณฑ์ขั้นต่ำ แสดงว่านักเรียนไม่รอบรู้ (Nonmaster) ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้หาค่าคะแนนเกณฑ์ขั้นต่ำตามวิธีของแองกอฟฟ์ (Angoff) เป็นการกำหนดคะแนนขั้นต่ำของผู้เชี่ยวชาญในการสอนวิชานั้นโดยพิจารณาข้อสอบแต่ละข้อว่า ผู้ที่มีความรู้มีค่าความน่าจะเป็น (โอกาสที่จะตอบถูก) ในการตอบถูกข้อนั้นอย่างน้อยเท่าไร แล้วหาค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมจากผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้น เป็นคะแนนเกณฑ์ขั้นต่ำของแบบทดสอบแต่ละฉบับ

7. ค่าความยาก (p) หมายถึง ค่าที่แสดงคุณสมบัติของข้อสอบว่ามีนักเรียนทำผิดกี่คนในจำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบทั้งหมด ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นแบบทดสอบวินิจฉัย ที่เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ ซึ่งจะนำไปใช้ตรวจสอบหาจุดบกพร่องทางการเขียนสะกดคำของนักเรียน จึงเป็นข้อสอบ

8. ค่าอำนาจจำแนก หมายถึง ดัชนีที่บ่งบอกว่าข้อสอบข้อนั้นสามารถจำแนกนักเรียนออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความรอบรู้ กับกลุ่มที่ไม่รอบรู้ ซึ่งในงานวิจัยในครั้งนี้ หาค่าอำนาจจำแนกตามวิธีการของ เบรนนน (Brennan) โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกมีค่า 0.2 ขึ้นไป

9. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) หมายถึง ผลของคะแนนที่สอบได้มีความคงที่ในการเป็นผู้รอบรู้หรือไม่รอบรู้ในเรื่องที่สอบ ซึ่งในงานวิจัยในครั้งนี้หาค่าความเชื่อมั่นจากสูตรไบโนเมียล (Binomial formula) ของ โลเวต (Lovett)